

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

**శ్రీమద్రామాయణాంతర్గత యుద్ధకొండస్య త్రింశద్దిన పారాయణచీక్షా
పదమూడవ రోజు పారాయణ - 23.06.2021**

స	కృ	దే	వ	ప్ర	ప	న్నా	య	త	వా	స్మీ	తి	చ	యా	చ	తే
7	1	8	4	2	1	0	1	6	4	5	6	6	1	6	6

అ	భ	యం	స	ర్వ	భూ	తే	భ్యో	ద	దా	మ్యే	త	ద్వ	తం	మ	మ
0	4	1	7	4	4	6	1	8	8	1	6	2	6	5	5

పారాయణం చేయవలసిన సర్గ : 01

**సర్గల ఏడుస సంఖ్య
52వ సర్గ**

**పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య
39 శ్లోకాలు**

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అపి చ, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, కరోనా వ్యాధి జనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యమాణానాం, జపహెలామపారాయణ, ప్రవచనాదిరూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణామ్, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాది రూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవారూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పురిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థమ్, అపి చ, తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధి సిద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హెలామపూర్వకం

సకృదేవ ప్రపన్నాయ, తవాస్మీతి చ యాచతే ।

అభయం సర్వభూతేభ్యః, దదామ్యేతద్వ్రతం మమ ॥

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, యుద్ధకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గ-పారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రెఘుప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరెఘుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్విపంచాశస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ధూమ్రాక్షం ప్రేక్ష్య నిర్యాంతం రాక్షసం భీమవిక్రమమ్ ।

వినేదుర్వానరాస్సర్వే ప్రహృష్టా యుద్ధకాంక్షిణః ॥ 52.1 ॥

తేషాం సుతుములం యుద్ధం సంజజ్ఞే హరిరక్షసామ్ ।

అన్యోన్యం పాదపైర్హారం నిఘ్నతాం శూలముద్గరైః ॥ 52.2 ॥

ఘోరైశ్చ పరిఘ్నిశ్చిత్రైః త్రిశూలైశ్చాపి సంహతైః ।

రాక్షసైర్వానరా ఘోరైః వినికృత్తాస్సమంతతః ॥ 52.3 ॥

వానరై రాక్షసాశ్చాపి ద్రుమైర్భూమౌ సమీకృతాః ।

రాక్షసాశ్చాపి సంక్రుద్ధాః వానరాన్నిశితైశ్చరైః ।

వివ్యధుర్హారసంకాశైః కంకపత్తైరజిహ్మగైః ॥ 52.4 ॥

తే గదాభిశ్చ భీమాభిః పట్టిశైః కూటముద్గరైః ॥ 52.5 ॥

విదార్యమాణా రక్షోభిః వానరాస్తే మహాబలాః ।

అమర్వాజ్జనితోద్ధర్షాః చక్రుః కర్మాణ్యభీతవత్ ॥ 52.6 ॥

శరనిర్భిన్నగాత్రాస్తే శూలనిర్భిన్నదేహినః ।

జగృహుస్తే ద్రుమాంస్తత్ర శిలాశ్చ హరియూథపాః ॥ 52.7 ॥

తే భీమవేగా హరయః నర్దమానాస్తతస్తతః ।

మమన్థా రాక్షసాన్ భీమాన నామాని చ బభాషిరే ॥ 52.8 ॥

తద్భూభూవాద్భుతం ఘోరం యుద్ధం వానరరక్షసామ్ ।

శిలాభిర్వివిధాభిశ్చ బహుభిశ్చైవ పాదపైః ॥ 52.9 ॥

రాక్షసా మధితాః కేచిత్ వానరైర్జితకాశిభిః ।

వవమూ రుధిరం కేచిత్ ముఖైరుధిరభోజనాః ॥ 52.10 ॥

పార్శ్వేషు దారితాః కేచిత్ కేచిద్రాశికృతా ద్రుమైః ।

శిలాభిశ్చూర్ణితాః కేచిత్ కేచిద్దన్వైర్విదారితాః ॥ 52.11 ॥

ధ్వజైర్విమధితైర్భగ్నైః ఖరైశ్చ వినిసాతితైః ।

రథైర్విధ్వంసితైశ్చాపి పతితై రజనీచరైః ॥ 52.12 ॥

గజేంద్రైః పర్వతాకారైః పర్వతాగ్రైర్వనౌకసామ్ ।

మధితైర్వాజిభిః కీర్ణం సారోహైర్వసుధాతలమ్ ॥ 52.13 ॥

వానరైర్భీమవిక్రాంతైః ఆఘ్రత్యాఘ్రత్యవేగితైః ।

రాక్షసాః కరజైస్తీక్ష్ణైః ముఖేషు వినికర్తితాః ॥ 52.14 ॥

- వివర్ణవదనా భూయః విప్రకీర్ణశిరోరుహాః ।
 మూఢాశ్శోణితగంధేన నిపేతుర్ధరణీతలే ॥ 52.15 ॥
- అన్యే పరమసంక్రుద్ధాః రాక్షసా భీమనిస్వనాః ।
 తలైరేవాభిధావంతి వజ్రస్పర్శసమైర్హరీన్ ॥ 52.16 ॥
- వానరైరాపతంతస్తే వేగితా వేగవత్తరైః ।
 ముష్టిభిశ్చరణైర్దంతైః పాదపైశ్చావపోధితాః ।
 వానరైర్లన్యమానాస్తే రాక్షసా విప్రదుద్రువుః ॥ 52.17 ॥
- పైన్యం తు విద్రుతం దృష్ట్వా ధూమ్రాక్షో రాక్షసర్షభః ।
 క్రోధేన కదనం చక్రే వానరాణాం యుయత్సతామ్ ॥ 52.18 ॥
- ప్రాపైః ప్రమథితాః కేచిత్ వానరాశ్శోణితస్రవాః ।
 ముద్గరైరాహతాః కేచిత్ పతితా ధరణీతలే ॥ 52.19 ॥
- పరిఘైర్మృధితాః కేచిత్ భిందిపాలైర్విదారితాః ।
 పట్టిశైరాహతాః కేచిత్ విహ్వలంతో గతాసవః ॥ 52.20 ॥
- కేచిద్వినిహతాశ్శూలైః రుధిరార్ద్రా వనౌకసః ।
 కేచిద్విద్రావితా నష్టాః సబలై రాక్షసైర్యుధి ॥ 52.21 ॥
- విభిన్నహృదయాః కేచిత్ ఏకపార్శ్వేన దారితాః ।
 విదారితాస్త్రిశూలైశ్చ కేచిదాంత్రైర్వినిస్ఫుతాః ॥ 52.22 ॥
- తత్సృభీమం మహాయుద్ధం హరిరాక్షససంకులమ్ ।
 ప్రబభౌ శబ్దబహులం శిలాపాదపసంకులమ్ ॥ 52.23 ॥
- ధనుర్జ్యోతంత్రిమధురం హిక్కాతాలసమన్వితమ్ ।
 మందస్తనితసంగీతం యుద్ధగాంధర్వమాబభౌ ॥ 52.24 ॥
- ధూమ్రాక్షస్తు ధనుష్పోణిః వానరాన్ రణమూర్ధని ।
 హసన్విద్రావయామాస దిశస్తు శరవృష్టిభిః ॥ 52.25 ॥
- ధూమ్రాక్షేణార్దితం పైన్యం వ్యథితం దృశ్య మారుతిః ।
 అభ్యవర్తత సంక్రుద్ధః ప్రగృహ్య విపులాం శిలామ్ ॥ 52.26 ॥
- క్రోధాద్ద్విగుణతామ్రాక్షః పితృతుల్యపరాక్రమః ।
 శిలాం తాం పాతయామాస ధూమ్రాక్షస్య రథం ప్రతి ॥ 52.27 ॥
- ఆపతంతీం శిలాం దృష్ట్వా గదాముద్యమ్య సంభ్రమాత్ ।
 రథాదాఘ్రత్య వేగేన వసుధాయాం వ్యతిష్ఠత ॥ 52.28 ॥
- సా ప్రమథ్య రథం తస్య నిపపాత శిలా భువి ।
 సచక్రకూబరం సాశ్వం సధ్వజం సశరాసనమ్ ॥ 52.29 ॥

స భంక్త్యా తు రథం తస్య హనూమాన్మారుతాత్మజః ।

రక్షసాం కదనం చక్రే సస్కంధవిటపైర్దుమైః ॥ 52.30 ॥

విభిన్నశిరసో భూత్వా రాక్షసాశ్చోణితోక్షితాః ।

ద్రుమైః ప్రవ్యథితాశ్చాన్యే నిపేతుర్ధరణీతలే ॥ 52.31 ॥

విద్రావ్య రాక్షసం సైన్యం హనూమాన్మారుతాత్మజః ।

గిరేశ్శిఖరమాదాయ ధూమ్రాక్షమభిదుద్రువే ॥ 52.32 ॥

తమాపతంతం ధూమ్రాక్షః గదాముద్యమ్య వీర్యవాన్ ।

వినర్దమానస్సహసా హనుమంతమభిద్రవత్ ॥ 52.33 ॥

తతః క్రుద్ధస్తు వేగేన గదాం తాం బహుకంటకామ్ ।

పాతయామాస ధూమ్రాక్షః మస్తకే తు హనూమతః ॥ 52.34 ॥

తాడితస్య తయా తత్ర గదయా భీమరూపయా ॥ 52.35 ॥

స కపిర్మారుతబలః తం ప్రహారమచింతయన్ ।

ధూమ్రాక్ష్యస్య శిరోమధ్యే గిరిశృంగమపాతయత్ ॥ 52.36 ॥

స విహ్వలితసర్వాంగః గిరిశృంగేణ తాడితః ।

పపాత సహసా భూమౌ వికీర్ణ ఇవ పర్వతః ॥ 52.37 ॥

ధూమ్రాక్షం నిహతం దృష్ట్వా హతశేషా నిశాచరాః ।

త్రస్తాః ప్రవివిశుర్లంకాం వధ్యమానాః ప్లవంగమైః ॥ 52.38 ॥

స తు పవనసుతో నిహత్య శత్రుం, క్షతజవహాస్పరితశ్చ సన్నికీర్య ।

రిపువధజనితశ్రమో మహాత్మా, ముదమగమత్కపిభిశ్చ పూజ్యమానః ॥ 39 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్విపంచాశస్సర్గః

అథ త్రిపంచాశస్సర్గః

ధూమ్రాక్షం నిహతం శ్రుత్వా రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

క్రోధేన మహతాఽఽవిష్టః నిశ్వసన్మరగో యథా ॥ 53.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః - ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రీయశ్చ ముఖ్యాస్సుఖముత్తమం చ ।

శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోనసప్తతితమస్కర్ణః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
 దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
 కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥

ఆస్మతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥

అన్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
 ప్రాణీనాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
 క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
 అన్యాదృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -

పుత్రీ కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
 ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్వీతి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహాః ।
 సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
 దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
 ప్రవిశ్యాఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహోది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
 సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటి నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥
 విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।

అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రవైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భుత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।

క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।

గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీనాసిద్ధమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిపక్రమణే

విఘాచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్కంధః

అథ క్షమాప్తార్థనా

– యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

– కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

– శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

